

Osavuosisikatsaus

Q3 2019

17.10.2019

ELISAN OSAVUOSIKATSAUS TAMMI–SYYSKUU 2019

Vuoden 2019 kolmannen neljänneksen keskeiset luvut

- Liikevaihto kasvoi 11 miljoonaa euroa 465 miljoonaan euroon pääasiassa Polystar-hankinnan ja mobiilipalvelujen kasvun myötä
- Mobiilin palveluliikevaihto kasvoi 2,3 prosenttia 208 miljoonaan euroon. Kilpailutilanne on edelleen kova.
- Käyttökate, sisältäen IFRS 16 -muutoksen, kasvoi 10 miljoonaa euroa 179 miljoonaan euroon
- Liikevoitto, sisältäen IFRS 16 -muutoksen, kasvoi 3 miljoonaa euroa 113 miljoonaan euroon
- Vertailukelpoinen kassavirta kasvoi 13 miljoonaa euroa 98 miljoonaan euroon lähinnä suuremman käyttökateen ja nettokäyttöpääoman muutoksen myötä
- Mobiilin postpaid puhe ARPU oli edellisen vuosineljänneksen tasolla eli 20,3 euroa (20,2)
- Mobiilin postpaid puheen vaihtuvuus kasvoi hieman ja oli 18,2 prosenttia (18,0 prosenttia edellisellä neljänneksellä)
- Postpaid-mobiililiittymien määrä kasvoi edellisestä vuosineljänneksestä 18 500 liittymällä
- Prepaid-liittymien määrä kasvoi vuosineljänneksellä 19 800 liittymällä kausivaihtelun takia
- Kiinteiden laajakaistaliittymien määrä kasvoi 8 100 liittymällä vuosineljänneksen aikana
- Käyttökateohjeistus vuodelle 2019 on päivitetty ”hieman korkeampi” (”vuoden 2018 tasolla tai hieman korkeampi”)

Keskeiset tunnusluvut

Milj. euroa	7-9/19	7-9/18	Δ %	1-9/19	1-9/18	Δ %
Liikevaihto	465	454	2,4 %	1 356	1 361	-0,3 %
Käyttökate ¹⁾	179	169	5,8 %	493	482	2,2 %
Vertailukelpoinen käyttökate ¹⁾	179	169	5,8 %	500	481	3,9 %
Liikevoitto ²⁾	113	110	2,5 %	295	305	-3,4 %
Vertailukelpoinen liikevoitto ²⁾	113	110	2,5 %	302	305	-0,9 %
Tulos ennen veroja	107	104	2,5 %	276	288	-4,2 %
Vert.kelpoinen tulos ennen veroja	107	104	2,5 %	283	288	-1,5 %
Tulos per osake (EPS), euroa ³⁾	0,53	0,53	-0,6 %	1,40	1,48	-5,4 %
Vertailukelpoinen EPS, euroa	0,53	0,53	-0,6 %	1,44	1,48	-2,6 %
Käyttöomaisuusinvestoinnit	56	49	14,7 %	173	162	6,8 %
Nettovelka	1 235	1118	10,5 %	1 235	1 118	10,5 %
Nettovelka / käyttökate ⁴⁾	1,9	1,8		1,9	1,8	
Velkaantumisaste, %	115,3 %	107,2 %		115,3 %	107,2 %	
Omavaraisuusaste, %	37,6 %	40,4 %		37,6 %	40,4 %	
Kassavirta	97	87	11,9 %	202	220	-8,1 %
Vertailukelpoinen kassavirta ⁵⁾	98	85	15,2 %	268	224	19,6 %

¹⁾ Sisältää 5 milj. € IFRS 16 vaikutusta 7-9/19 ja 13 milj. € 1-9/19. ²⁾ IFRS 16 -muutoksella ei ole olennaista vaikutusta liikevoittoon.

³⁾ EPS 0,55 € ilman laskennallisten verosaamisten tarkennusta. ⁴⁾ (Korolliset velat – rahavarat) / (neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen käyttökate). ⁵⁾ Ilman osakeinvestointeja.

Muita operatiivisia lukuja osoitteessa elisa.fi/sijoittajille (Elisa Operational Data.xlsx).

Toimitusjohtajan katsaus:

5G-käyttäjiä jo tuhansia, Elisan tulos vahvistui

Laadun ja asiakaskokemuksen parantaminen sekä investoinnit uusiin teknologioihin vahvistivat Elisan kilpailukykyä, vaikka haastava markkinatilanne jatkui. Liikevaihto ja käyttökate kasvoivat kolmannella neljänneksellä edellisestä vuodesta. Liikevaihtoa kasvatti pääosin mobiilipalvelut ja yritysosto.

Asiakkaiden siirtyminen yhä nopeampiin mobiililaajakaistaliittymiin jatkuu. Kuluttajat, yritysasiakkaat ja organisaatiot arvostavat nopeita yhteyksiä, jotka lisäävät arjen sujuvuutta. Mobiilin liittymäkanta kasvoi neljänneksen aikana 38 300 liittymällä, josta prepaid-kannan kasvu oli 19 800 liittymää. Kiinteän verkon laajakaistaliittymäkanta kasvoi 8 100 liittymällä.

Suomalaiset ovat edelläkävijöitä 5G-palveluissa ja niillä on jo tuhansia käyttäjiä, jotka haluavat oppia tämän uuden teknologian mahdollisuuksista. Helsingin Satama on suomalaisten yritysten ja koko maailman kärjessä ottaessaan 5G-verkon laiva-matkustajien käyttöön Helsingin Länsisatamassa. Sataman kautta kulkee miljoonia matkustajia vuosittain. Myös Turun kaupunki toimii edelläkävijänä ja on kokeillut esimerkiksi kaupungin ikäihmisten viemistä virtuaaliselle kävelylle Aurajoen rantaan virtuaalitodellisuutta hyödyntäen.

Järjestimme yhdessä Turun kaupungin kanssa hackathonin, missä etsittiin 5G-teknologiaa hyödyntäviä ideoita, esimerkiksi syrjäytymisen kaltaisen yhteiskunnallisen ongelman ehkäisemisessä. Voittaja Know Your Hoodsin palvelu auttaa ihmisiä tutustumaan ennakkoon lähinaapuruston palveluihin virtuaalisesti. Elisan Co-creation Challenge -ohjelmassa on valittu yhdeksän kumppania kehittämään 5G-palveluita. Hakemuksia tuli yhteensä 12 eri maasta.

Elisa Viihteen alkuperäissarja Ivalon oikeudet myytiin yli 20 maahan, muun muassa Saksaan, Espanjaan ja Alankomaihin. Julkaisimme jälleen uuden alkuperäissarjan *Kalifornian kommando*. Lisäksi menestyssarja *Downshifataajat* jatkuu kolmannella tuotantokaudella. Pelimaailman huiput kohtasivat syyskuussa e-urheilun suurtahtumassa Arctic Invitationalissa, mikä oli myös maailman ensimmäinen 5G-pelaamisen areenatahtuma.

Kehitämme aktiivisesti ICT-alan toimitusketjujen vastuullisuutta ja liityimme The Joint Audit Cooperation (JAC) -yhteisöön, mikä toteuttaa alan valmistajien ja -toimittajien vastuullisuusauditointeja. Yhteisön avulla on entistä paremmat mahdollisuudet puuttua mahdollisiin valmistajien ja alihankkijoiden tuotannollisiin epäkohtiin.

Asiakaskokemuksen ja laadun jatkuva parantaminen ovat keskeinen osa yrityskulttuuriamme ja keskitymme niihin jatkossakin vahvasti. Tuottavuuden lisääminen, digitaalisten liiketoimintojen kansainvälistäminen, arvon tuottaminen datalla sekä vahva investointikyky luovat hyvät lähtökohdat kilpailukykyiselle arvонуonnille jatkossakin.

Veli-Matti Mattila

toimitusjohtaja

OSAVUOSIKATSAUS TAMMI–SYYSKUU 2019

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 -standardin vaatimuksia. Tämän osavuositarkastuksen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Markkinatilanne

Kilpailuympäristö on ollut tiukka ja aktiivinen. Matkaviestinliittymien vaihtuvuus on suurta kampanjoinnin takia. Älypuhelimien myynti jatkui vahvana. Myös datan ja suurempien 4G-nopeuksien kysyntä on jatkunut voimakkaana. Lähes kaikki myydyt matkapuhelimet ovat älypuhelimia. Matkapuhelinmarkkinoiden kasvua on vauhdittanut entistä laajempi verkon kattavuus ja 4G-nopeuksien kapasiteetti. Kilpailu kiinteän laajakaistan markkinoista lähinnä kiinteistöliittymissä on ollut edelleen tiukkaa. Perinteisten kiinteän verkon liittymien lukumäärä ja käyttö on laskenut.

Suotuisa kehitys IT- ja IPTV-viihdepalveluiden markkinoilla on jatkunut. Myös muiden digitaalisten palveluiden kysyntä kasvaa.

Liikevaihto, tulos ja rahoitusasema

Milj. euroa	7-9/19	7-9/18	Δ %	1-9/19	1-9/18	Δ %
Liikevaihto	465	454	2,4 %	1 356	1 361	-0,3 %
Käyttökate ¹⁾	179	169	5,8 %	493	482	2,2 %
Käyttökate-%	38,4 %	37,2 %		36,3 %	35,4 %	
Vertailukelpoinen käyttökate ¹⁾	179	169	5,8 %	500	481	3,9 %
Vertailukelpoinen käyttökate-%	38,4 %	37,2 %		36,8 %	35,4 %	
Liikevoitto ²⁾	113	110	2,5 %	295	305	-3,4 %
Liikevoitto-%	24,2 %	24,2 %		21,7 %	22,4 %	
Vertailukelpoinen liikevoitto ²⁾	113	110	2,5 %	302	305	-0,9 %
Vertailukelpoinen liikevoitto-%	24,2 %	24,2 %		22,3 %	22,4 %	
Oman pääoman tuotto, %	27,7 %	29,6 %		27,7 %	29,6 %	

¹⁾ Sisältää 5 milj. € IFRS 16 vaikutusta 7-9/19 ja 13 milj. € 1-9/19. ²⁾ IFRS 16 -muutoksella ei ole olennaista vaikutusta liikevoittoon.

Kolmas neljännes 2019

Liikevaihto kasvoi 2 prosenttia pääasiassa Polystar-kaupan sekä matkaviestintä- ja digitaalisten palveluiden kasvun, laitemyynnin ja Viron liiketoiminnan ansiosta. Polystar konsolidoitiin kesäkuun alusta alkaen. Yhdysliikenteen ja roaming-hintojen aleneminen ja perinteisten kiinteän verkon palvelujen käytön ja liittymämäärän väheneminen heikensivät liikevaihtoa.

Käyttökate kasvoi 6 prosenttia. IFRS 16 -muutoksella, tehostamistoimilla ja liikevaihdon kasvulla oli positiivinen vaikutus käyttökateeseen. Liikevoitto kasvoi 3 prosenttia lähinnä tehostamistoimien ja liikevaihdon kasvun seurauksena.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat -6 miljoonaa euroa (-6). Tuloslaskelman tuloverot olivat -22 miljoonaa euroa (-19). Tuloverot sisältävät laskennallisten verosaamisten oikaisun -3 miljoonaa euroa. Nettotulos oli 84 miljoonaa euroa (85), ja osakekohtainen tulos oli 0,53 euroa (0,53). Osakekohtainen tulos ilman laskennallisten verosaamisten oikaisua oli 0,55 euroa (0,53).

Tammi–syyskuu 2019

Liikevaihto laski hieman edellisvuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Lasku oli seurausta lähinnä laitemyynnin ja yhdysliikenteen sekä roaming-hintojen laskusta. Liikevaihtoa heikensivät myös liiketoimintojen myynnit sekä perinteisten kiinteän verkon palvelujen käytön ja liittymämäärän vähenemiset molemmissa segmenteissä. Polystar-kauppa, matkaviestintäpalvelujen ja digitaalisten palvelujen kasvu sekä Viron liiketoiminta paransivat liikevaihtoa.

Vertailukelpoinen käyttökate ilman Polystar-kaupan transaktiomenoja ja henkilöstövähennyksiin liittyviä uudelleenjärjestelykuluja kasvoi 4 prosenttia. IFRS 16 -muutos ja tehostamistoimet vahvistivat käyttökateen kasvua. Vertailukelpoinen liikevoitto laski 1 prosenttia pääasiassa poistojen kasvun vuoksi.

Nettorahoitustuotot ja -kulut olivat -19 miljoonaa euroa (-17). Tuloslaskelman tuloverot olivat -52 miljoonaa euroa (-52). Nettotulos oli 224 miljoonaa euroa (237), ja osakekohtainen tulos oli 1,40 euroa (1,48). Vertailukelpoinen osakekohtainen tulos oli 1,44 euroa (1,48).

Rahoitusasema

Milj. euroa	7-9/19	7-9/18	Δ %	1-9/19	1-9/18	Δ %
Nettovelka	1 235	1 118	10,5 %	1 235	1 118	10,5 %
Nettovelka / käyttökate ¹⁾	1,9	1,8		1,9	1,8	
Velkaantumisaste, %	115,3 %	107,2 %		115,3 %	107,2 %	
Omavaraisuusaste, %	37,6 %	40,4 %		37,6 %	40,4 %	
Kassavirta	97	87	11,9 %	202	220	-8,1 %
Vertailukelpoinen kassavirta ²⁾	98	85	15,2 %	268	224	19,6 %

¹⁾ (Korolliset velat – rahavarat) / (neljän edellisen vuosineljänneksen vertailukelpoinen käyttökate). ²⁾ Ilman osakeinvestointeja.

Kolmas neljännes 2019

Nettovelka kasvoi 117 miljoonaa euroa ja oli 1 235 miljoonaa euroa pääasiassa Polystar-kaupan ja IFRS 16 -muutoksen vuoksi. Vertailukelpoinen kassavirta investointien jälkeen kasvoi 15 prosenttia ja oli 98 miljoonaa euroa (85). Kassavirtaa vahvisti suurempi käyttökate ja nettokäyttöpääoman muutos. Kassavirtaa heikensivät lähinnä entistä suuremmat investoinnit.

Tammi–syyskuu 2019

Vertailukelpoinen kassavirta investointien jälkeen kasvoi 20 prosenttia ja oli 268 miljoonaa euroa (224). Nettokäyttöpääoman muutos, käyttökateen kasvu ja pääomakustannusten lasku vahvistivat kassavirtaa. Nettorahoituskulujen ja maksettujen verojen kasvu heikensivät kassavirtaa.

Rahoitusasema ja maksuvalmius ovat vahvalla tasolla. Käteisvarojen ja nostamattomien komittoitujen luottolimiittien määrä oli 454 miljoonaa euroa vuosineljänneksen lopussa.

Konsernirakenteen muutokset

Konsernirakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia kolmannella neljänneksellä.

Henkilöasiakkaat

Milj. euroa	7-9/19	7-9/18	Δ %	1-9/19	1-9/18	Δ %
Liikevaihto	295	289	2,1 %	850	854	-0,5 %
Käyttökate ¹⁾	117	109	6,7 %	324	312	3,9 %
Käyttökate-%	39,5 %	37,8 %		38,2 %	36,6 %	
Vertailukelpoinen käyttökate ¹⁾	117	109	6,7 %	327	312	4,8 %
Vertailukelpoinen käyttökate-%	39,5 %	37,8 %		38,4 %	36,5 %	
Liikevoitto	76	72	4,8 %	202	202	-0,2 %
Liikevoitto-%	25,7 %	25,0 %		23,7 %	23,7 %	
Vertailukelpoinen liikevoitto	76	72	4,8 %	204	201	1,3 %
Vertailukelpoinen liikevoitto-%	25,7 %	25,0 %		24,0 %	23,6 %	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	38	33	15,3 %	117	109	6,8 %

¹⁾ Sisältää 3 milj. € IFRS 16 vaikutusta 7-9/19 ja 9 milj. € 1-9/19

Kolmas neljännes 2019

Liikevaihto kasvoi 2 prosenttia. Matkaviestintäpalvelujen ja digitaalisten palvelujen sekä laitemyynnin kasvu vahvistivat liikevaihtoa. Mobiilin yhdysliikenteen ja roaming-hintojen aleneminen ja perinteisten kiinteän verkon palveluiden käytön ja liittymämäärän väheneminen heikensivät liikevaihtoa.

Käyttökate kasvoi 7 prosenttia lähinnä IFRS 16 -muutoksen sekä liikevaihdon kasvun ja tehostamistoimien seurauksena.

Tammi-syyskuu 2019

Liikevaihto laski 1 prosenttia. Liikevaihtoa heikensivät roaming- ja yhdysliikenteen hintojen aleneminen, laitemyynnin lasku, liiketoimintojen myynnit sekä perinteisen kiinteän verkon käytön ja liittymämäärän väheneminen. Mobiili- ja digitaalipalvelujen kasvu vahvisti liikevaihtoa. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 5 prosenttia pääasiassa IFRS 16 -muutoksen ja tehostamistoimien seurauksena.

Yritysassiakkaat

Milj. euroa	7-9/19	7-9/18	Δ %	1-9/19	1-9/18	Δ %
Liikevaihto	170	165	3,0 %	506	507	-0,2 %
Käyttökate ¹⁾	62	59	4,2 %	168	170	-0,7 %
Käyttökate-%	36,5 %	36,0 %		33,2 %	33,4 %	
Vertailukelpoinen käyttökate ¹⁾	62	59	4,2 %	173	170	2,0 %
Vertailukelpoinen käyttökate-%	36,5 %	36,0 %		34,2 %	33,4 %	
Liikevoitto	37	38	-1,9 %	93	103	-9,8 %
Liikevoitto-%	21,7 %	22,8 %		18,4 %	20,4 %	
Vertailukelpoinen liikevoitto	37	38	-1,9 %	98	103	-5,3 %
Vertailukelpoinen liikevoitto-%	21,7 %	22,8 %		19,4 %	20,4 %	
Käyttöomaisuusinvestoinnit	18	16	13,6 %	57	53	6,9 %

¹⁾ Sisältää 2 milj. € IFRS 16 vaikutusta 7-9/19 ja 5 milj. € 1-9/19

Kolmas neljännes 2019

Liikevaihto kasvoi 3 prosenttia. Polystar-kaupalla ja kotimaan digitaalisten palvelujen sekä laitemyynnin kasvulla oli positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Mobiilin yhdysliikenteen ja roaming-hintojen aleneminen, sekä perinteisten kiinteän verkon palveluiden käytön ja liittymämäärän väheneminen heikensivät liikevaihtoa.

Käyttökate kasvoi 4 prosenttia. IFRS 16 -muutos ja tehostamistoimet vahvistivat käyttökate.

Tammi–syyskuu 2019

Liikevaihto oli edellisvuoden tasolla. Liikevaihtoa heikensivät laitemyynnin lasku, mobiiliyhdyliikenteen ja roaming-hintojen aleneminen, liiketoimintojen myynnit sekä perinteisten kiinteän verkon palvelujen käytön ja liittymämäärän väheneminen. Polystar-kaupalla ja kotimaan digitaalisten palvelujen kasvulla oli positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Vertailukelpoinen käyttökate kasvoi 2 prosenttia pääasiassa IFRS 16 -muutoksen ja tehostamistoimien seurauksena.

Henkilöstö

Tammi–syyskuussa Elisan henkilöstömäärä oli keskimäärin 4 876 (4 686). Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut olivat 239 miljoonaa euroa (231). Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut olivat 74 miljoonaa euroa (70) kolmannella neljänneksellä. Henkilöstömäärät segmenteittäin kauden lopussa olivat seuraavat:

	3Q19	3Q18	2018
Henkilöasiakkaat	2 770	2 813	2 754
Yritysassiakkaat	2 103	1 982	2 033
Yhteensä	4 873	4 795	4 787

Investoinnit

Milj. euroa	7-9/19	7-9/18	1-9/19	1-9/18
Käyttöomaisuusinvestoinnit, josta	56	49	173	162
Henkilöasiakkaat	38	33	117	109
Yritysassiakkaat	18	16	57	53
Osakkeet	0	2	82	8
Yhteensä	56	50	256	170
Investoinnit ilman IFRS 16 muutosta	52	49	156	162

Pääinvestoinnit liittyivät 4G-verkkojen kapasiteetin ja peittoalueen kasvattamiseen sekä muihin verkko- ja IT-investointeihin. Tammi-syyskuun 2019 investoinnit osakkeisiin liittyivät Polystar-kauppaan sekä Lounean osakkeisiin. IFRS 16 -muutos kasvatti pääomakustannuksia 5 miljoonaa euroa kolmannella neljänneksellä ja 17 miljoonaa euroa tammi–syyskuussa 2019.

Rahoitusjärjestelyt ja luokitukset

Milj. euroa	Enimmäis- määrä	Käytössä 30.9.2019
Komittoidut luottolimitit	300	0
Yritystodistusohjelma (ei komittoitu)	350	65
EMTN-ohjelma (ei komittoitu)	1 500	954

Pitkien lainojen luokitukset	Luokitus	Näkymä
Luokittaja		
Moody's Investor Services	Baa2	Vakaa
S&P Global Ratings	BBB+	Vakaa

Osakkeet

Osakkeiden vaihto perustuu Nasdaq Helsingissä ja vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla tehtyihin kaappoihin. Päätöskurssit perustuvat Nasdaq Helsingin tietoihin.

Osakevaihto	7-9/19	7-9/18	2018
Nasdaq Helsinki, miljoonaa kpl	22,9	23,9	103,9
Muut markkinapaikat, miljoonaa kpl ¹⁾	37,6	47,1	197,8
Kokonaisvaihto, miljoonaa kpl	60,4	71,0	301,7
Vaihto, miljoonaa euroa	2 652,3	2 658,9	11 003,9
% osakkeista	36,1 %	42,0 %	180,3 %

Osakkeet ja markkina-arvot	30.9.2019	30.9.2018	2018
Osakkeet, kpl	167 335 073	167 335 073	167 335 073
Omat osakkeet, kpl	7 437 277	7 572 854	7 611 821
Ulkona olevat osakkeet, kpl	159 897 796	159 762 219	159 723 252
Päätöskurssi, euroa	47,30	36,53	36,08
Markkina-arvo, miljoonaa euroa	7 915	6 114	6 037
Omat osakkeet, %	4,44 %	4,53 %	4,55 %

Osakkeiden lukumäärä	Yhteensä	Omat	Ulkona olevat
Osakkeet 31.12.2018	167 335 073	7 611 821	159 723 252
Osakepalkkiojärjestelmä 5.2.2019 ²⁾		-174 544	174 544
Osakkeet 30.9.2019	167 335 073	7 437 277	159 897 796

¹⁾ Muut markkinapaikat, lähde: 7-9/19 Bloomberg, 7-9/18 ja 2018 Fidessa Fragmentation -raportti. ²⁾ Pörssitiedote 5.2.2019.

Elisan Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Elisan osakasluettelon per 31.8.2019 mukaisesti määriteltiin suurimmat osakkeenomistajat, jotka nimesivät toimikunnan jäsenet. Nimitystoimikunnan kokoonpano syyskuusta 2019 lähtien:

- Antti Mäkinen, toimitusjohtaja, nimeäjä Solidium Oy
- Reima Rytsölä, varatoimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varna
- Jouko Pölönen, toimitusjohtaja, nimeäjä Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
- Hanna Hiidenpalo, johtaja, sijoitukset, nimeäjänä Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo
- Anssi Vanjoki, Elisan hallituksen puheenjohtaja

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Antti Mäkisen.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan asettamisesta päätti Elisan yhtiökokous vuonna 2012. Sen tehtävänä on valmistella hallituksen jäseniä ja hallituspalkkioita koskevat ehdotukset seuraavalle varsinaiselle yhtiökokoukselle.

Merkittävät oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät asiat

Markkinaoikeus kumosi syyskuussa KL-Kuntahankinnan hankintapäätöksen valita Elisa tietoliikenne- ja joidenkin muiden palvelujen toimittajaksi. Markkinaoikeuden päätös perustui KL-Kuntahankinnan tarjouspyynnössä olleisiin puutteisiin. Elisa on hakenut markkinaoikeuden päätöksestä valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Julkinen hankintayksikkö tulee kuitenkin aloittamaan uuden hankintaprosessin.

Elisan toimintaan liittyvät oleelliset riskit ja epävarmuustekijät

Riskienhallinta on osa Elisan sisäistä valvontajärjestelmää. Sen avulla pyritään varmistamaan, että yhtiön liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan, niihin vaikutetaan ja niitä seurataan. Yhtiö jakaa liiketoimintaan vaikuttavat riskinsä strategisiin ja operatiivisiin riskeihin sekä vahinko- ja rahoitusriskeihin.

Strategiset ja operatiiviset riskit:

Televiestintäala on erityisen kilpailtu Elisan päämarkkina-alueilla, mikä voi vaikuttaa Elisan liiketoimintaan. Lisäksi ala on voimakkaasti säännelty. Elisaa ja sen liiketoimintaa valvovat ja sääntelevät useat viranomaiset. Sääntely vaikuttaa joidenkin Elisan tuotteiden ja palveluiden hintoihin. Se voi myös vaatia pitkäkestoisia investointeja.

Elisa käsittelee erilaisia tietoja, kuten henkilötietoja ja liikennetietoja. Tämän takia sovellettavalla tietosuojalainsäädännöllä, erityisesti EU:n yleisellä tietosuojasetuksella, on merkittävä vaikutus Elisaan ja sen liiketoimintaan.

Tietoliikenneteknologian nopea kehitys voi vaikuttaa merkittävästi Elisan liiketoimintaan.

Valtioiden välisten suhteiden muutokset voivat lisätä riskiä siitä, että eri verkkotoimittajien laitteiden käyttöön Elisan verkoissa voi kohdistua rajoituksia, joilla voi olla taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia Elisan liiketoimintaan.

Elisan päämarkkina-alue on Suomi, missä matkapuhelinten määrä asukasta kohden on maailman suurimpia ja liittymämäärän kasvu siksi rajallista. Lisäksi kiinteän verkon puhelinliikenteen volyyymi on vähentynyt viime vuosina. Nämä tekijät voivat rajoittaa kasvumahdollisuuksia.

Vahinkoriskit:

Yhtiön ydintoiminnot on vakuutettu onnettomuuksista aiheutuvien vahinkojen ja keskeytymisten varalta. Vahinkoriskejä ovat myös oikeudenkäynnit ja kanteet.

Rahoitusriskit:

Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainat ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallitsemiseksi voidaan käyttää korkojohdannaisia.

Elisan liiketoimintoihin liittyvistä varoista ja kassavirroista valtaosa on euromääräistä, joten valuuttariski on vähäinen.

Likviditeettiriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa konsernin rahoitus kaikissa tilanteissa. Elisalla on käteisvaroja, komittoituja luottojärjestelyjä ja jatkuva kassavirta, jotka riittävät kattamaan ennakoitavissa olevat rahoitustarpeet.

Likvidien varojen sijoitukset tehdään vahvistettujen limiittien rajoissa taloudellisesti vakaisiin pankkeihin, kotimaisiin yrityksiin ja instituutioihin. Myyntisaamisten luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä asiakaskannan suuruuden ansiosta.

Rahoitusriskien hallinta on selostettu vuoden 2018 vuosikertomuksen liitetiedossa 34.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Lokakuussa Elisa osti Digiset Oy:n, jolla on Suomessa 450 MHz:n taajuus ja lisenssi.

Näkymät ja ohjeistus vuodelle 2019

Suomen makrotaloudellisen ympäristön positiivinen kehitys on hidastunut. Kilpailutilanne Suomen televiestintämarkkinoilla jatkuu haasteellisena.

Liikevaihdon arvioidaan olevan vuoden 2018 tasolla tai hieman korkeampi. Matkaviestinpalveluiden ja digitaalisten palveluiden odotetaan kasvattavan liikevaihtoa. Vertailukelpoisen käyttökateen arvioidaan olevan hieman korkeampi kuin edellisenä vuonna. Käyttöomaisuusinvestointien odotetaan olevan enintään 12 prosenttia liikevaihdosta.

Elisa jatkaa tuottavuutta lisääviä toimenpiteitä, esimerkiksi lisäämällä automaatiota ja data-analytiikkaa eri prosesseissa, kuten asiakaskohtaamisissa, verkohallinnassa ja jakelussa. Elisan jatkuvat laadun parantamistoimet lisäävät asiakastyytyvyyttä ja tehokkuutta ja pienentävät kustannuksia.

Elisan kehitys uusia, elämyksellisiä ja merkityksellisiä palveluja asiakkailleen tarjoavana yhtiönä jatkuu. Pitkän ajan kasvu ja kannattavuuden paraneminen perustuvat mobiilidatamarkkinoiden kasvuun ja uusiin digitaalisiin online- ja ICT-palveluihin.

HALLITUS

Osavuositarkastuksen luvut eivät ole tilintarkastettuja.

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Liite	7-9 2019	7-9 2018	1-9 2019	1-9 2018	1-12 2018
Liikevaihto	1	464,9	453,9	1 356,3	1 361,0	1 831,5
Liiketoiminnan muut tuotot		0,9	1,8	2,7	8,9	9,8
Materiaalit ja palvelut		-172,1	-172,9	-501,4	-519,4	-704,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut		-74,0	-69,8	-239,4	-231,1	-311,4
Liiketoiminnan muut kulut		-41,3	-44,2	-125,4	-137,5	-185,4
Käyttökate	1	178,5	168,7	492,7	481,9	640,1
Poistot ja arvonalentumiset	1	-66,0	-59,0	-197,9	-176,5	-236,2
Liikevoitto	1	112,5	109,8	294,9	305,4	403,8
Rahoitustuotot		0,5	0,6	5,7	1,8	2,4
Rahoituskulut		-6,6	-6,3	-24,4	-18,7	-25,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,4
Tulos ennen veroja		106,6	104,0	276,3	288,4	381,0
Tuloverot		-22,3	-19,1	-52,1	-51,6	-65,0
Kauden tulos		84,3	84,8	224,2	236,8	316,0
Kauden tuloksen jakautuminen						
Emoyhtiön omistajille		84,3	84,8	224,1	236,7	315,8
Määräysvallattomille omistajille		0,0	0,1	0,1	0,1	0,2
		84,3	84,8	224,2	236,8	316,0
Tulos/osake (euroa)						
Laimentamaton		0,53	0,53	1,40	1,48	1,98
Laimennettu		0,53	0,53	1,40	1,48	1,98
Ulkona olevia osakkeita keskimäärin (1000 osaketta)						
Laimentamaton		159 898	159 762	159 875	159 732	159 737
Laimennettu		159 898	159 762	159 875	159 732	159 737

Laaja konsernin tuloslaskelma

Kauden tulos	84,3	84,8	224,2	236,8	316,0
Muut laajan tuloksen erät verovaikutus huomioituna					
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi					
Rahavirran suojaukset	0,1	-0,1	-0,2	0,4	0,5
Muuntoerot	-1,2	-0,1	-1,3	0,0	-0,1
	-1,2	-0,2	-1,5	0,4	0,4
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi					
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					0,7
Kauden laaja tulos	83,1	84,7	222,7	237,2	317,0
Kauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	83,1	84,6	222,6	237,1	316,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2
	83,1	84,7	222,7	237,2	317,0

Konsernin tase

milj. euroa	30.9. 2019	31.12. 2018
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	810,3	751,6
Liikearvo	1 084,1	1 020,7
Muut aineettomat hyödykkeet	203,8	206,7
Osuudet osakkuusyrityksissä	2,6	2,7
Muut sijoitukset	13,8	9,6
Laskennalliset verosaamiset	13,9	16,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	90,3	93,8
	2 218,8	2 101,6
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	61,8	65,4
Myyntisaamiset ja muut saamiset	426,7	416,6
Tuloverosaamiset	0,4	4,3
Rahavarat	154,1	80,9
	643,1	567,2
Varat yhteensä	2 861,9	2 668,8
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	1 070,5	1 126,3
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,6	0,5
Oma pääoma yhteensä	1 071,1	1 126,9
Pitkäaikaiset velat		
Laskennalliset verovelat	23,3	25,7
Eläkevelvoitteet	15,3	15,2
Varaukset	2,8	2,3
Rahoitusvelat	1 087,5	861,3
Ostovelat ja muut velat	36,2	36,3
	1 165,1	940,8
Lyhytaikaiset velat		
Ostovelat ja muut velat	316,5	309,3
Tuloverovelat	4,0	1,7
Varaukset	3,4	2,7
Rahoitusvelat	301,8	287,4
	625,7	601,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 861,9	2 668,8

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	1-9 2019	1-9 2018	1-12 2018
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tulos ennen veroja	276,3	288,4	381,0
Oikaisut			
Poistot ja arvonalentumiset	197,9	176,5	236,2
Muut oikaisut	13,3	0,5	4,4
	211,2	177,0	240,6
Käyttöpääoman muutos			
Myynti- ja muiden saamisten lisäys (-) / vähennys (+)	11,7	2,4	6,1
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys(+)	4,4	9,7	3,1
Osto- ja muiden velkojen lisäys (+) / vähennys(-)	-10,5	-28,8	-30,3
	5,6	-16,7	-21,1
Rahoituserät, netto	-17,0	-12,4	-16,9
Maksetut verot	-47,7	-46,8	-68,2
Liiketoiminnan nettorahavirta	428,3	389,6	515,4
Investointien rahavirrat			
Investoinnit käyttöomaisuuteen	-160,7	-165,8	-235,6
Investoinnit osakkeisiin ja liiketoimintoihin	-66,6	-4,9	-10,5
Omaisuuksien myynnit	1,2	1,2	3,0
Investointien nettorahavirta	-226,1	-169,4	-243,2
Rahavirta ennen rahoitusta	202,2	220,1	272,2
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	168,4		100,0
Pitkäaikaisten lainojen maksut	0,0	-9,1	-59,5
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	-2,0	62,4	-9,6
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-14,7	-2,6	-3,4
Maksetut osingot	-279,9	-263,3	-263,1
Rahoituksen nettorahavirta	-128,3	-212,6	-235,6
Rahavarojen muutos	73,9	7,6	36,6
Muuntoerot	-0,7		
Rahavarat tilikauden alussa	80,9	44,3	44,3
Rahavarat tilikauden lopussa	154,1	51,9	80,9

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Sijoitetun vapaan oman pääoman		Muut rahastot	Määräys- vallattomien omistajien		Oma pääoma yhteensä
			rahasto	voittovarat		osuus		
Oma pääoma 1.1.2018	83,0	-140,2	90,9	371,6	634,2	0,1	1 039,7	
IFRS 15 käyttöönotto					7,5		7,5	
IFRS 9 käyttöönotto					4,2		4,2	
IFRS 2 standardimuutos					14,5		14,5	
Oma pääoma 1.1.2018	83,0	-140,2	90,9	371,6	660,4	0,1	1 065,9	
Kauden tulos					236,7	0,1	236,8	
Muuntoerot					0,0		0,0	
Rahavirran suojaukset				0,4			0,4	
Laaja tulos				0,4	236,7	0,1	237,2	
Osingonjako					-263,6		-263,6	
Osakepalkitseminen		4,5			4,2		8,7	
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta						0,2	0,2	
Muut muutokset					-5,3		-5,3	
Oma pääoma 30.9.2018	83,0	-135,7	90,9	372,1	632,4	0,5	1 043,1	
milj. euroa								
Oma pääoma 1.1.2019	83,0	-135,6	90,9	372,8	715,2	0,5	1 126,9	
Kauden tulos					224,1	0,1	224,2	
Muuntoerot				-0,5	-0,8		-1,3	
Rahavirran suojaukset				-0,2			-0,2	
Laaja tulos				-0,7	223,3	0,1	222,7	
Osingonjako					-279,8	0,0	-279,9	
Osakepalkitseminen		3,4					3,4	
Muut muutokset					-2,0		-2,0	
Oma pääoma 30.9.2019	83,0	-132,2	90,9	372,2	656,6	0,6	1 071,1	

Liitetiedot

LAATIMISPERIAATTEET

Osavuositarkastus on laadittu IFRS:n kirjaamis- ja arvostamisperiaatteita noudattaen, mutta sen laadinnassa ei ole noudatettu kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin vaatimuksia. Tiedot on laadittu niiden voimassa olevien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti, jotka Euroopan unionissa on hyväksytty sovellettaviksi. Alla mainittuja laatimisperiaatteiden muutoksia lukuun ottamatta osavuositarkastus on laadittu noudattaen 31.12.2018 tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Muutokset laatimisperiaatteissa

1.1.2019 käyttöön otettuja standardeja, standardien muutoksia ja muutettuja tulkintoja ovat:

- IFRS-standardien vuosittaiset muutokset.
- IFRS 16 Vuokrasopimukset. Vuokrasopimukset-standardi käsittelee vuokrasopimusten määritelmää, kirjaamista, arvostamista sekä vuokrasopimuksista annettavia muita tilinpäätöstietoja. Uusi vuokrasopimusstandardi edellyttää vuokralle ottajan vuokrasopimusten kirjaamista taseeseen vuokrasopimusvelkana sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä. Vuokralle antajan osalta tilanne säilyy pääosin nykyisenä.

Konserni on soveltanut standardin käyttöönoton yhteydessä mukautettua takautuvaa lähestymistapaa, jolloin IFRS 16 -standardin vaatimuksia on sovellettu 1.1.2019 avoimena oleviin sopimuksiin. Standardin soveltamisen aloittamisella ei ollut vaikutusta kertyneisiin voittovaroihin.

Rahoitusleasingisopimusten vaikutus konsernin 1-9/2019 vuokratuloihin on +13,1 miljoonaa euroa, poistoihin -13,7 miljoonaa euroa ja rahoituskuluihin -0,9 miljoonaa euroa. Vaikutus käyttökatteeseen on +13,1 miljoonaa euroa, liikevoittoon -0,6 miljoonaa euroa ja tulokseen ennen veroja -1,5 miljoonaa euroa. Vaikutus konsernin 1-9/2019 investointeihin on 15,7 miljoonaa euroa, josta 5,1 miljoonaa euroa aiheutuu aiemman IAS 17 -standardin mukaisten rahoitusleasingisopimusten indeksikorotuksista.

Elisa soveltaa standardin sallimia helpotuksia jättää merkitsemättä taseeseen lyhytaikaiset vuokrasopimukset ja vuokrasopimukset, joissa kohdeomaisuuserä on arvoltaan vähäinen. Konserni on kirjannut 1-9/2019 aikana IFRS 16 -mukaisiin lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyviä kuluja 22,5 miljoonaa euroa ja arvoltaan vähäisiin vuokrasopimuksiin liittyviä kuluja 2,3 miljoonaa euroa.

1.1.2019 konserni on kirjannut 85,3 miljoonan euron vuokrasopimusvelan ja vastaavan 85,7 miljoonan euron käyttöoikeusomaisuuserän. Tästä vuokrasopimusvelasta 22,1 miljoonaa euroa liittyy aiempiin rahoitusleasingisopimuksiin.

Vaikutus avaavan taseen käyttöoikeusomaisuuteen on ollut 70,3 miljoonaa euroa ja vuokrasopimusvelkaan 63,2 miljoonaa euroa. 7,1 miljoonaa euroa käyttöoikeusomaisuudesta on sisältynyt 31.12.2018 taseeseen ennakkomaksuina. Vertailuvuoden tietoja ei ole oikaistu.

Konsernitaseessa 30.9.2019 käyttöoikeuteen perustuvien omaisuuserien määrä on 91,1 miljoonaa euroa ja vastaavan korollisen velan määrä on 91,5 miljoonaa euroa.

Rahavirtalaskelmassa vuokrasopimuksiin liittyvistä maksuista pääoman osuus esitetään osana rahoitustoimintaa ja korko liiketoiminnan rahavirrassa, kun aiemmin kaikki operatiivisten vuokrasopimusten vuokramaksut esitettiin liiketoiminnan rahavirrassa. Vaikutus konsernin

liiketoiminnan rahavirtaan 1-9/2019 on +12,7 miljoonaa euroa, rahoituksen rahavirtaan -12,1 miljoonaa euroa ja investointien rahavirtaan -0,5 miljoonaa euroa. Käyttöoikeusomaisuutena käsiteltävien ennakkomaksujen lisäykset esitetään investointien rahavirrassa.

1. Tiedot segmenteittäin

7-9/2019 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	295,0	169,9		464,9
Käyttökate	116,5	62,0		178,5
Poistot ja arvonalentumiset	-40,9	-25,1		-66,0
Liikevoitto	75,7	36,8		112,5
Rahoitustuotot			0,5	0,5
Rahoituskulut			-6,6	-6,6
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,2	0,2
Tulos ennen veroja				106,6
Investoinnit	38,2	17,7		55,9
7-9/2018 milj.euroa	Henkilö- asiakkaat	Yritys- asiakkaat	Kohdistamattomat	Konserni yhteensä
Liikevaihto	288,9	165,0		453,9
Käyttökate	109,3	59,5		168,7
Poistot ja arvonalentumiset	-37,0	-21,9		-59,0
Liikevoitto	72,2	37,6		109,8
Rahoitustuotot			0,6	0,6
Rahoituskulut			-6,3	-6,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			-0,1	-0,1
Tulos ennen veroja				104,0
Investoinnit	33,1	15,6		48,7

1-9/2019	Henkilö-	Yritys-	Kohdistamattomat	Konserni
milj.euroa	asiakkaat	asiakkaat		yhteensä
Liikevaihto	850,0	506,2		1 356,3
Käyttökate	324,5	168,3		492,7
Poistot ja arvonalentumiset	-122,9	-75,0		-197,9
Liikevoitto	201,6	93,3		294,9
Rahoitustuotot			5,7	5,7
Rahoituskulut			-24,4	-24,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			0,0	0,0
Tulos ennen veroja				276,3
Investoinnit	116,7	56,8		173,4
1-9/2018	Henkilö-	Yritys-	Kohdistamattomat	Konserni
milj.euroa	asiakkaat	asiakkaat		yhteensä
Liikevaihto	853,9	507,1		1 361,0
Käyttökate	312,4	169,5		481,9
Poistot ja arvonalentumiset	-110,4	-66,1		-176,5
Liikevoitto	202,0	103,4		305,4
Rahoitustuotot			1,8	1,8
Rahoituskulut			-18,7	-18,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			-0,1	-0,1
Tulos ennen veroja				288,4
Investoinnit	109,3	53,1		162,4
1-12/2018	Henkilö-	Yritys-	Kohdistamattomat	Konserni
milj.euroa	asiakkaat	asiakkaat		yhteensä
Liikevaihto	1 150,2	681,4		1 831,5
Käyttökate	416,1	223,9		640,1
Poistot ja arvonalentumiset	-147,7	-88,5		-236,2
Liikevoitto	268,4	135,4		403,8
Rahoitustuotot			2,4	2,4
Rahoituskulut			-25,0	-25,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta			-0,4	-0,4
Tulos ennen veroja				381,0
Investoinnit	166,1	88,3		254,4
Varat	1 680,2	874,7	114,0	2 668,9

2. Muut vuokrasopimukset

Ei purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat:

milj. euroa	30.9. 2019	31.12. 2018
Yhden vuoden kuluessa	12,0	28,2
Yhtä vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	2,5	36,4
Yli viiden vuoden kuluttua	1,3	14,4
	15,7	79,0

Vuokravastuiden vertailukelpoisuuteen vaikuttaa IFRS 16 standardin käyttöönotto 1.1.2019, minkä myötä taseen ulkopuolisten vuokravastuiden määrä on laskenut.

Vuokravastuut ovat arvonlisäverottomia.

3. Ehdolliset velat

milj. euroa	30.9. 2019	31.12. 2018
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinnitykset	1,2	2,0
Takaukset	0,1	0,1
Talletukset	0,3	0,4
	1,6	2,5
Muut sopimusvelvoitteet		
Venture Capital -sijoitussitoumus	2,4	2,8
Takaisinostovastuut	0,0	
Rembursivastuu	0,1	0,1

4. Johdannaissopimukset

milj. euroa	30.9. 2019	31.12. 2018
Johdannaissopimusten nimellisarvot		
Sähköjohdannaiset	0,4	2,5
Valuuttajohdannaiset	3,4	
Johdannaissopimusten käyvät arvot		
Sähköjohdannaiset	0,1	0,4
Valuuttajohdannaiset	-0,1	

Tunnusluvut

milj. euroa	1-9 2019	1-9 2018	1-12 2018
Oma pääoma/osake, (euroa)	6,70	6,53	7,05
Korollinen nettovelka	1 235,2	1 117,9	1 067,9
Gearing, %	115,3 %	107,2 %	94,8 %
Omavaraisuusaste, %	37,6 %	40,4 %	42,4 %
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), % *)	16,6 %	18,0 %	18,3 %
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen, josta rahoitusleasingilla hankittu osuus	173,4 17,6	162,4 1,9	254,4 2,3
Bruttoinvestoinnit % liikevaihdosta	12,8 %	11,9 %	13,9 %
Sijoitukset osakkeisiin ja liiketoimintoihin	82,3	7,8	13,6
Henkilöstö keskimäärin	4 867	4 686	4 814

*) laskennassa käytetty rullaavaa 12 kk tulosta

Sijoittajakalenteri

Tilinpäätöstiedote 2019	29.1.2020
Osavuositarkastus Q1 2020	22.4.2020
Puolivuositarkastus 2020	15.7.2020
Osavuositarkastus Q3 2020	16.10.2020

Yhteystiedot

Sijoittajasuhteet:

investor.relations@elisa.fi

Viestintä:

mediadesk@elisa.fi

Elisan kotisivu: www.elisa.fi